 Meno a priezvisko: _____

Historicko-všeobecný test z astronómie

Max 65b

1. Rete, alhidáda, mater sú súčasti **(1b)**::
a) gnómonu
b) trikvetra
c) torkveta
d) astrolábu

2. Starý slovenský výraz pre Venušu bol **(1b)**::
a) Lada
b) Mudrena
c) Hviezdena
d) Kvetena

3. Podčiarknite dátum kedy nastane situácia na obrázkoch **(4b)**:

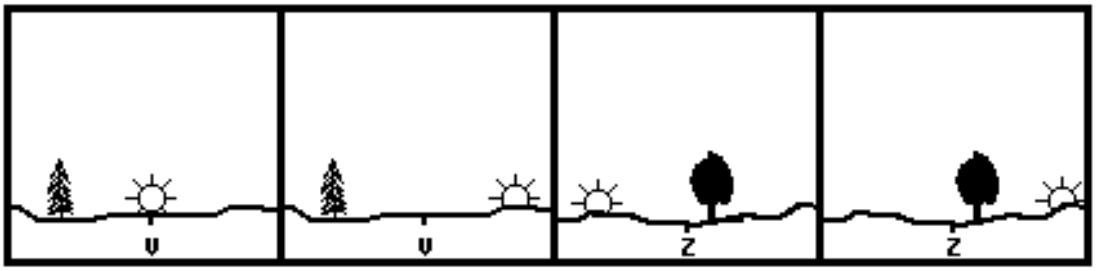

21. december	21. marec	21. jún	23. september
21. jún	21. december	23. september	21. jún
23. september	23. september	21. december	21. marec

4. Kedy pozorujeme najväčší počet rojových meteorov ? **(1b)**
a) v čase kulminácie rovník
b) v čase kulminácie ekliptiky
c) v čase kulminácie radiantu
d) v čase kulminácie meridiánu

5. Ako sa volala loď, v ktorej J. A. Gagarin obletel Zem 12. apríla 1961? _____ **(1b)**

6. Ktorá z týchto komét sa nachádzala v perihéliu svojej dráhy dňa 19. apríla 2026?: **(1b)**

a) C/2025 R3 (PanSTARRS)
b) kométa C/2023 A3 Tsuchinshan-ATLAS
c) kométa Swift-Tuttle
d) kométa Shoemaker-Levy 9

OTOČ!

7. „Mars obieha okolo Slnka.“ Pre ktoré všetky sústavy (geocentrická, heliocentrická a heliogeocentrická) je platný tento výrok? **(3b)**

_____

8. Kedy sa konal prvý let raketoplánu Columbia? Išlo o vôbec prvý let systému Space Shuttle, ktorý tak započal éru raketoplánov. **(1b)**

a) 12. apríla 1981
b) 28. januára 1986
c) 26. apríla 1986
d) 21. október 1985

9. O akom úkaze hovorí najstaršia zachovaná astronomická kniha vytlačená na našom území? (**1b**)
a) zatmení Slnka
b) zatmení Mesiaca
c) objavení sa kométy
d) objavení sa novej hviezdy

10. V druhej polovici 19. storočia sa určovaním typov a teploty hviezd zaoberali najmä Angelo Secchi a Hermann Vogel. Aj na Slovensku sme vtedy mali astronóma, ktorý robil podobné pozorovania. Ako sa volal? (**1b**)

a) Mikuláš Thege Konkoly
b) Antonín Bečvář
c) Daniel Matej Kmeť
d) Bohumil Šternberk

11. Prvým telesom, ktoré prekonalo druhú kozmickú rýchlosť a začalo tak skúmať iné vesmírne telesá bola Luna 1. V ktorom roku prišlo k tejto udalosti? (**1b**)
a) 1957
b) 1959
c) 1961
d) 1965

12. Ako sa volali dvaja páni, ktorí objavili reliktové (zostatkové) žiarenie vesmíru (CMB) ? **(2b)**

_____

V ktorom roku sa tak stalo? **(1b)**

_____

13. Ktoré súhvezdie má rovnaký latinský názov, ako je aj jeho skratka ? **(2b)** _____

OTOČ!

14. K názvu hviezdy dopíš súhvezdie, v ktorom sa nachádza a tiež správnu skratku súhvezdia:
(Vzor: Dubhe - Veľká medvedica – UMa) **(Spolu: 14b)**

Regulus - _____ **(2b)**

Arcturus - _____ **(2b)**

Bellatrix - _____ **(2b)**

Alcor - _____ **(2b)**

Rasalgethi - _____ **(2b)**

Alphekka - _____ **(2b)**

Sirrah - _____ **(2b)**

15. Ako sa volá prvá žena, ktorá sa dostala až k Mesiacu a späť? (**1b**)

a.) Christina Koch
b.) Valentina Vladimirovna Tereškova
c.) Melania Trump
d.) Samantha Cristoforetti

16. Čo spôsobuje striedanie ročných období na Zemi? **(1b)**
a) Meniaca sa vzdialenosť Zeme od Slnka.
b) Sklon zemskej osi.
c) Zmeny aktivity Slnka.
d) Gravitačné pôsobenie Mesiaca.

17. Čo označuje pojem "červený posun" v astronómii? **(1b)**
a) červené hviezdy
b) posun spektrálnych čiar smerom k červenej časti spektra
c) atmosférický jav pri západe Slnka
d) farebné zmeny na povrchu Venuše

18. Pomocou znaku nerovnosti (<, >) porovnajte: **(3b)**
a) Teplota oranžovej hviezdy _____ Teplota modrej hviezdy
b) Ganymedes _____Merkúr _____ Mesiac

19. Astronomické tabuľky zvané *zídž* používali: **(1b)**

a) arabskí astronómovia

b) babylonskí astronómovia

c) čínski astronómovia

d) chaldejskí astronómovia

OTOČ!

20. Dňa 20. apríla 1967 na povrchu Mesiaca pomerne mäkko pristála americká robotická sonda Surveyor 3, ktorá vyhotovila presne 6326 jeho snímok. Neskôr v jej blízkosti pristála jedna z misií programu Apollo.

Ktorá to bola? _____ **(1b)**

21. Ako sa volala známa československá objaviteľka komét? Tu sa nachádza na fotke z roku 1975 (vpravo) aj s dr. Elemérom Cserem, zakladateľom Hvezdárne v Hlohovci. **(2b)**

_____

22. Na mape Mesiaca vyznač a pomenuj krátery Tycho, Kepler, Copernicus, Aristarchus, Archimedes a moria Mare Nubium a Mare Humorum : **(7b)**

OTOČ!

23. Ktorí z dvoch ľudí, ktorí sa prechádzali po Mesiaci ako prví, stále žije? Vieš povedať, ktorá známa filmová postava známa z filmov od štúdia Pixar je po ňom pomenovaná? **(2b)**

_____

24. Napíš kto alebo čo sú vyomanauti: **(1b)** _____

25. Známy český (resp. česko-slovenský) pesničkár Jaromír Nohavica napísal veľmi známu pieseň *Kométa* po prelete ešte známejšej kométy v roku 1986 okolo Zeme. Ako sa táto kométa volá? **(2b)**

_____

26. Čo alebo kto je na obrázku: **(8b)**

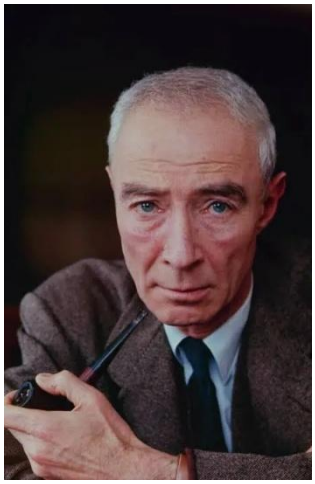

_____ _____ _____

_____ _____ _____

_____

_____

POSLEDNÁ STRANA